

HAKİKİ MÜSLÜMANLIK VE İMAN KRİTERLERİ

Bismillâhirrahmânirrahîm.

el-Hamdülillah sümmelhamdülillah el-hamdülillahillezî hakka hamdihî vessalâtü vesselâmu alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahibihî ecmaîn. İ'lemû eyyühe'l-ihvân enne efdale'l-kitâbi kitâbullah ve enne efdale'l-hedyi hedyü muhammedin sallallahu aleyhi ve sellem ve şerra'l-umûri muhdesâtühâ ve külle muhdesin bid'ah ve külle bid'atin dalâleh ve külle dalâletin fi'n-nâri. Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi sallallahu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

لَا تَكُونُ مُسْلِمًا حَتَّى يَسْلَمَ النَّاسُ مِنْ لِسَانِكَ
وَيَدِكَ وَلَا تَكُونُ عَالِمًا حَتَّى تَكُونَ بِالْعِلْمِ عَامِلًا
وَلَا تَكُونُ عَابِدًا حَتَّى تَكُونَ وَرِعًا وَلَا تَكُونُ وَرِعًا
حَتَّى تَكُونَ زَاهِدًا أَطِلَّ الصَّمْتُ وَأَكْثِرِ الْفِكْرَ وَأَقِلَّ
الصَّحِيحَ فَإِنَّ كَثْرَةَ الصَّحِيحِ مُمْسِدَةٌ لِلْقَلْبِ.

Lâ tekûnü müslimen hattâ yesleme'n-nâsü min lisânike ve yedike, ve lâ tekûnü âlimen hattâ tekûne bi'l-ilmi âmilen, ve lâ

tekûnü âbiden hattâ tekûne verian, ve lâ tekûnü verian hattâ tekûne zâhiden. Etîli's-samte, ve eksiri'l-fikra, ve ekîlle'd-dahike, fe inne kesrate'd-dahiki müfsidetün li'l-kalbi.

Lâ tekûnü müslimen hattâ yesleme'n-nâsü min lisânike ve yedike. Bu geçen dersimizin son hadisiydi ama ehemmiyetine binaen bugün bir kere daha tekrar ediyoruz. Müslümanlığı biz her şeyi sathında arıyoruz. Müslümanlık da sathi bir şey. Lâ îlâhe illallâh dedik mi Muhammedu'r-Resûlullah. Olduk Müslüman deriz. Böyledir de amma bunun iç yüzünü, hakikatini anlamak istersek bunları iyi dinlemek lazım. Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem buyuruyor ki:

Müslüman olamazsın. Müslümanlık öyle kolay değil. Şimdi müslümanlığa hakikaten biz şey yapsak, yani çoğumuz istemez, yapamaz ama içerisi istemez. Müslümanlık çok nazik bir şeydir. Onların yasakları, bu da olur mu der. Bu da olur mu dedin mi nasıl olacak müslümanlık sonra? Müslümanın emrini dinlemek lazım. Peygamber'in dediğini de dinlemek lazım. Dinlemeyince de olmaz. Binâenaleyh sen Müslüman olamazsın diyor.

Hattâ yesleme'n-nâsü min lisânike ve yedike. Allah muhafaza etsin. Bazı insanların, elinden, dilinden insanlar acizdirler. Acizlik getirirler yani. Aciz olurlar, taciz olurlar, rahatsız olurlar. Aman şu adamın elinden, dilinden korunalım diyerekten. Demek ki sen müslüman olamazsın çünkü senden herkes nefret ediyor. Sana karşı belki kuvvetin var, kudretin var, bir şey diyemiyorlar ama senden taciz olduklarından dolayı sen müslüman sayılamazsın. Hakikaten Müslüman, hakiki bir müslüman sayılamazsın yani. Onun için Allah cümlemize iyi huylar, iyi ahlâklar, kimseyi taciz etmeden, kimseyi taciz etmeden böyle güzelce geçinen müslümanlardan etsin cümlemizi.

Ve lâ tekûnü âlimen. Sen âlim de olamazsın. İstersen dünyanın mekteplerinden profesör şehâdetnamen olsun, ne olursan ol, âlim olamazsın.

Hattâ tekûne bi'l-ilmi âmilen. İlminle âmil olmadıkça, ilminle âmil olmadıkça âlim sayılmazsın. Odalar dolu, kitabın var, yazmışsın, çizmişsin, okutmuşsun, okunmuşsun ama anlamamışsın.

Ve lâ tekûnü âbiden. Âbid de olamazsın. Biz ibadet ediciyiz şimdi biz. Bize âbid derler.

İbadet ediyoruz çünkü. İbadet ettiğimizden dolayı âbid demektirse de diyor ki siz âbid olamazsınız. Ne zaman?

Hattâ tekûne verian. Allah'tan son derece korkup şüphesizden kaçınmadıkça, şüphelerden kaçınmadıkça âbid olamazsınız. Öyle yatıp kalkmakla, ibadet etmekle âbid olsa ooo ne iyi o zaman.

Fakat verâ denilen Allah korkusunun hem de korkudan daha fazla olaraktan şüphe. Çünkü korku haramlardan kaçmak. Verâ şüphelerden kaçmak. Haramdan değil de haram acaba bunda bir şüphe var mı? Bundan kaçacağız. Şimdi faizin haram olmadığını bilmeyen yok. Bundan kaçmak takvâdır. Fakat verâ, burada şüpheli bir iş var ki bu işin içerisinde onu bırakır milyon kazanacağını bilse de. Verâ bu. *Ve lâ tekûnü verian.* Bu verâ sahibi de olamazsın sen.

Hattâ tekûne zâhiden. Zâhid olmadıkça. Dünya adamıysan olamazsın. Zâhid, dünyaya kıymet vermeyen adam. Tarik-i dünya dedikleri. Tarik-i dünya olmakla beraber çalışmamak demek değil. Tarih-i dünya demek çalışmamak da değil. Çalışıp taksimat-ı ilahiyeye razı olmak. Allah bugün ne kısmet verdi, ona razıdır.

Kimse de şeysi yoktur. Öyleyse, *etili's-samte*. Sükût et çok. Sözüünü çok kıs, sükût et. *Ve ek-siri'l-fikra*. Çok da düşün. Düşünceni de çoğalt. Biraz düşüncene vakit ayır. Şimdi bizim düşüncemizin, biz karnımızı doyursak yatmak mecburiyetine kalıyoruz. Sabahleyin kalkalım diyerekten. Sabahleyin kalkıyoruz. Hadi işimizin başına koşalım diyerekten. E ne zaman düşüneceğiz? Bu düşünce tefekkürü. Allah'ın nimetlerine tefekkür. Allah'ın bize verdiği şu beden, sıhhat, efendim, akıl, zekâ, sayısız nimetler. Her tarafta dolu. Fakat en çok kendinde var zaten. Başka dışarıya bakma. Kendine bak, kâfi. Bunları çok düşün. Bunları sana vereni de bul. Öyle düşünme, hayvandaki düşünme gibi değil de. İnsanca düşün de. Bunları sana vereni bul. Şimdi bu camiye insan görür de, bu camiye kim yaptı diye aramazsa, bu levhayı görür de, bu levha kimin eseridir diyemezse, görmüşün ne fayda, onu herkes görüyor. Fakat bu görmenin, düşünmenin arkasındaki idrake gitmek lazım.

Ve ekille'd-dahike. Çok da gülme. Çok da gülme. Çok gülmek, *fe inne kesrate'd-dahiki müfsidetün li'l-kalbi*, kalbi öldürür. İnsanın hayatı kalbine bağlıdır. Kalp de kalp olmayınca, yoksa o makinenin işlemesi değil

makbul.O makinenin işlemesi bile makbul olsa, o makine dürüst işleyemeyince vücut çeşit arızalar geçiriyor. Bazende ansızın götürüyor. Niçin?

Bozuk kalp. Kalbin bozuğu nasıl cesedi alıp götürüyorsa gönül dediğimiz gönlün de bozukluğu, çok gülmekten ileri geliyor ki o da ölüyor. Bir tanesi de altında yine vardı.

لَا تَكُونُوا عَيَّابِينَ وَلَا مَدَّاحِينَ وَلَا طَعَّانِينَ وَلَا
مُتَمَاوِتِينَ

Lâ tekûnû ayyâbîne ve lâ meddâhîne ve lâ ta'ânîne ve lâ mütemâvitîne.

Lâ tekûnû ayyâbîne. Ey Müslümanlar, siz ayıplayıcı olmayınız. İnsanlarda kusur görerekten, şunun şu kusuru var, bunun da bu kusuru var diyerekten insanları ayıplamaya kalkmayın. Ayıpsız kimseyi bulamazsınız. Herkesin bir çeşit kusuru vardır. Sendeki kusur budur, bendeki kusur budur. Sen kendi kusurunu görmezsin, bendeki kusuru görürsün, bu ayıp şey. Kusur arıyorsan, kendi kusurlarını tashih edebiliyor musun? Ne mutlu sana! Kendi kusurlarına tashih edemedi başkasının da kusuru aramak ayıp bir şeydir.

Ve lâ meddâhîne. Kimseyi de övücü olma. Methedici, arşa çıkarıcı olma. Ve lâ ta'ânîne. Ta'ân edici de olma. Kimseyi de ta'ân etme. Allah Allah.

a. İhram ve Hac Adabı

أَنَّ رَجُلًا قَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا يَلْبَسُ الْمُحْرِمُ مِنَ
الثِّيَابِ؟ قَالَ: لَا تَلْبَسُوا الْقُمُصَ وَلَا الْعَمَائِمَ وَلَا
السَّرَاوِيلَ وَلَا الْبِرَانِسَ وَلَا الْخِفَافَ إِلَّا أَحَدًا لَا
يَجِدُ النَّعْلَيْنِ فَلْيَلْبَسِ الْخُفَّيْنِ وَلْيَقْطَعْهُمَا أَسْفَلَ مِنْ
الْكَعْبَيْنِ؛ وَلَا تَلْبَسُوا مِنَ الثِّيَابِ شَيْئًا مَسَّهُ
زَعْفَرَانٌ أَوْ وَرْسٌ؛ وَلَا تَنْتَقِبُ الْمَرْأَةُ الْمُحْرِمَةُ
وَلَا تَلْبَسُ الْقُفَّازَيْنِ.

Enne racülen kâle: Yâ Rasûlallâhi, mâ yelbesü'l-muhrimü mine's-siyâbi? Kâle:Lâ telbesü'l-kumüsa ve le'l-amâime ve le's-serâvilâti ve le'l-berânise ve le'l-hifâfe, illâ ehadün lâ yecidü'n-na'leyni, fe'l-yelbesi'l-huffeyni, ve'l-yekta'hümâ esfele mine'l-ka'beyni; ve lâ telbesû mine's-siyâbi şey'en messehû ze'ferânün ev versün; ve lâ

tentekibü'l-mer'etü'l-muhrimetü, ve lâ telbesü'l-kuffâzeyni.

Lâ telbesü'l-kumüsa. Şimdi, hacılara haclıktaki kıyafetlerini beyan ediyor. Bu mühim bir şeydir. Hep buraya haccıya gideriz. Her sene bir kusurumuz çıkar. Bilmediğimiz için. Şimdi ayaklarımıza bazen işte oranın pabuçları var. Şıp şıp diyorlar. Onu giyeriz. Bir kısım gelir bundan olmaz hacılık der. Neden?

Bak bunun üstü senin ayağının üstünü örtüyor, der. Bundan hacılık yapamazsın. Ya! Bu parmakların arasına geçen ince bir şey var, onu takacaksın da onun ile olacaksın.

Hâlbuki peygamberin şimdi şeyisini dinleyin bakın. *Lâ telbesü'l-kumüsa.* Esbab giyme. *Ve le'l-amâime.* Başına sarık ve takke giyme. *Ve le's-serâvilâti.* Ayağına don da giyme. *Ve le'l-berânise ve le'l-hifâfe.* Mest ve onun gibi şeylerde giyme, başlık gibi şeyler. Yalnız hastalar müstesna. Güneşe dayanamayan başlar olur, filan olur. Onlar başlarını güneşin şiddetinden korumak için bir şey örterlerse teczir edilmiştir. Sonra bu başörtüsünün bütün gün olursa başta durursa o zaman kurban kesme cezası olur.

Yoksa yarım saat, bir saat başta örtülü durmuş, ondan bir şey lazım gelmez. Olsa olsa bir sadaka verirsin. Bununla affolunur. Mesti giymeyin.

İllâ ehadün lâ yecidü'n-na'leyni. Şimdi oradaki ayakkabıların satılan ayakkabıları bulamıyoruz, alalım.

Ayağımızda da mestimiz var. Bu mestimizin arkasını keseriz. O zaman onunla da hac ederiz. Çıkarın, evet. *Fe'l-yelbesi'l-huffeyni.* Bu mestlerini giysin. *Ve'l-yekta'hümâ esfele mine'l-ka'beyni.* Topuklarından aşağısını kesiversin. Orasını kesince ayak meydanı çıkar, arka tarafından. Ön tarafından değil. Mestte böyle.

Ve lâ telbesû mine's-siyâbi şey'en messehû za'ferânün. Giydiğimiz ihramlara da ze'fâran boyası vurulmuş olmasın.

Ve lâ tentekibü'l-mer'etü'l-muhrimetü. Kadın yüzüne peçe takmasın. Orası ayrı bir yer. Ancak orada yüzüne kadın yüzüne peçe takmak isterse tellerden veyahutta ince çöplerden şöyle önlük yapar, yüzüne değmesin. Yüzüne değmemek şartıyla geriden yapar. Örterlerse işte bilmediklerindendir. Örten içeriden tel ile

bir şeyle böyle koyacak ki yüzüne değdirmesin. Kafes gibi yani.

Ve lâ telbesü'l-kuffâzeyni. Eldiven de giyemezler. Elim görülmesin diye burada sofuluk yaparız ya. Orada da tabii görülmesin diye sofuluk yapıp da ellerini örtmek, yüzlerini örtmeyi de tecriz etmemişler. Örterse yüzünü, uzaktan örtecek. Eline hiç yok. Bu, Efendimiz'den sormuşlar, hacı nasıl giyinecek diyerekten de, ona karşılık Cenâb-ı Peygamber de bu cevabı vermişler.

لَا تَلَقُّوا الْجَلَبَ فَمَنْ تَلَقَّى فَاشْتَرِ مِنْهُ شَيْئًا
فَصَاحِبُهُ بِالْخِيَارِ إِذَا أَتَى السُّوقَ

Lâ telekkavü'l-celebe. Fe men telekkâ fe'sterâ minhü şey'en, fe sâhibühû bi'l-hiyâri izâ ete's-sûka.

Lâ telekkavü'l-celebe. Şimdi ekseriyetle tacirler yollara çıkarlar, köylüyü yolda tutar, köylünün şehirde getirip satacağını yolda köylünün elinden alır ki köylü yükten kurtulmuş olup diyerekten, o da satar. Vermiyor da. Sen bunu yolda alırsın amma şehirde köylü piyasayı öğrendikten sonra sana razı olursa sattığı piyasaya, senindir mal. Yok razı olmazsa malı sahibine iade edersin. Halbuki bu yapılmaz.

Fe sâhibühû bi'l-hiyâri izâ ete's-sûka. Sahibi muhayyerdir. Çarşıya gidip de piyasayı öğrendikten sonra, sen beni aldatmışsın birader. Bak piyasa bugün kaç para? Ben isterim malımı dediği vakitte iade etmek lazım. Bunu da kim verir?

لَا تَمُوتَنَّ وَعَلَيْكَ دَيْنٌ فَإِنَّمَا هِيَ الْحَسَنَاتُ
وَالسَّيِّئَاتُ لَيْسَ ثَمَّ دِينَارٌ وَلَا دِرْهَمٌ جَزَاءٌ وَقَضَاءٌ
وَلَيْسَ يُظْلَمُ أَحَدٌ

Lâ temûtenne ve aleyke deynün, fe innemâ hiye'l-hasenâtü ve's-seyyiâtü. Leyse sümme dînârun ve lâ dirhemün cezâen ve kadâen, ve leyse yûzlemü ehadün.

Lâ temûtenne ve aleyke deynün. Üzerinde borç varken ölme. Ölmemek kimsenin elinde değil ki. Ecel geldi mi alıp götürüyor insanı. Yani borçlu olma. Borçlanmayı bir kendine sanat yapma. Bazı insanlar daima borçlu olmayı severler. İşlerini beceremezler.

Fe innemâ hiye'l-hasenâtü ve's-seyyiâtü. Bu hem hasenattır hem seyyiattır. Yani senin hasenatını elinden alır. Hasenat. Veremezsin borcu, gidersin. Arkadaki mirasçın da onu tanımaz. Senin hasenelerin elinden gider bu.

لَا تَنْذِرُوا فَإِنَّ النُّذُورَ لَا يُغْنِي مِنَ الْقَدَرِ شَيْئًا
وَإِنَّمَا يُسْتَخْرَجُ بِهِ مِنَ الْبَخِيلِ

Lâ tenzirû, fe inne'n-nüzûra lâ yüğnî mine'l-kaderi şey'en, ve innemâ yüstehracü bihî mine'l-behîli.

Lâ tenzirû, fe inne'n-nüzûra lâ yüğnî mine'l-kaderi şey'en. Ben şu işim olursa bir kurban keserim. Yahut şunu okuyayım, bunu okutayım filan böyle bir şeyler derler. Nezreder. İşi de olur, ben nezrettim de işim oldu, der. Bu olmaz şey. Nezretmekle iş meydana gelmez. Niçin? Bak ne diyor.

Ve innemâ yüstehracü bihî mine'l-behîli. O işin olmasından dolayı ancak o bahil olan insanın parasının çıkmasından vardır faydası. Kurban parası beş yüz, bin lira verecek. Onun çıkmasına vesile oldu, yoksa o iş yine olacaktı. Yani ister adasın, ister adamasın. Adadın diye olmadı o iş. Olacaktı, oldu. Fakat sen de onu adadın, bu para senden çıkıp fukaraların boğazına girsin diyerekten. Faydalı oldu, o kadar faydalı oldu.

لَا تُنَجِّسُوا مَوْتَكُمْ فَإِنَّ الْمُسْلِمَ لَيْسَ بِنَجَسٍ حَيًّا
وَلَا مَيِّتًا

Lâ tüneccisû mevtâküm, fe inne'l-müslime leyse bi necsin hayyen ve lâ meyyiten.

Şimdi öldü mü cenaze, necis oldu derler. Öyle şey olmaz. Müslümanın ölüsü de dirisi de temizdir. *Fe inne'l-müslime leyse bi necsin hayyen ve lâ meyyiten.* İster ölsün ister diri olsun daima müslüman temizdir, temiz. İman sahibi.

b. İslam'da Ahlaki ve Sosyal Prensipler

لَا تَتَّبِعُوا الشَّيْبَ؛ فَإِنَّهُ نُورُ الْمُسْلِمِ مَا مِنْ مُسْلِمٍ
يَشِيبُ شَيْبَةً فِي الْإِسْلَامِ إِلَّا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بِهَا حَسَنَةً
وَرَفَعَهُ بِهَا دَرَجَةً وَحَطَّ عَنْهُ بِهَا خَطِيئَةٌ

Lâ tentiku'ş-şeybe; fe innehû nûru'l-müslimi. Mâ min müslimin yeşîbü şeybeten fi'l-İslâmi illâ ketebellâhü lehû bihâ haseneten, ve rafeahû bihâ deraceten, ve hatta anhû bihâ hatîeten.

Lâ tentiku'ş-şeybe. Siz sakın beyazlanan, yüzlerinizdeki biten beyazları koparmayın. İhtiyarlık alameti olan beyazları koparmayın.

Fe innehû nûru'l-müslimi. Bu beyazlar müslümanın nurudur. Hazreti Ömer radiyallahu anh da kendisine bir vaiz gelirmiş. Ya Ömer, neler diyorsa Allah'tan kork diyerek de bir şeyler söylüyormuş. Sakalında bir gün ak belirmiş. Demek ki gençlik devri. Demiş gelme artık. Neden? Alamet geldi demiş. İstemez artık. Vaiz geldi, nur geldi. Onun için bunlar, bazı insanlar nedense istemezler beyaz görünsün, ihtiyar demesinler diyerekten. Onları birer birer alarak koparmağa çalışır ki Efendimiz onu men etmiş.

Lâ tentiku'ş-şeybe; fe innehû nûru'l-müslimi. Mâ min müslimin yeşîbü şeybeten fi'l-İslâm. Herhangi bir adam ki İslam'da böyle ihtiyarlamıştır.

İllâ ketebellâhü lehû bihâ haseneten, ve rafeahû bihâ deraceten. Onların her birisi insanın bir derece yükselmesine ve hasenelerinden bir haseneye vesile oluyor. Onun için yaşlar ilerledikçe, yaşlar ilerledikçe, hatta 80'e 90'a bulunca affı ilahi bile mazhar oluyor insanlar. Bunu iyi dinleyin yalnız şimdi.

لَا تُنْزِلُوهُنَّ الْغُرَفَ وَلَا تَعْلَمُوهُنَّ الْكِتَابَةَ - يَعْنِي
النِّسَاءَ - وَعَلِمُوهُنَّ الْمَغْزِلَ وَسُورَةَ النُّورِ

Lâ tünzilûhünne'l-ğurafe, ve lâ tüal-limûhünne'l-kitâbete -ya'nî'nisâe- ve al-limûhünne'l-meğzile ve surate'n-nûri.

Lâ tünzilûhünne'l-ğurafe. Bak demin dedim ki ben biz müslümanlığı tam manasıyla tatbik etmek istendiğim vakitte, uyyy bu da olur mu deriz. Şimdi iyi dinle. *Lâ tünzilûhünne'l-ğurafe.* Siz hanımları çardaklara, köşklere, yüksek yerlere, âlemin nazarının görüneceğin yerlere çıkarmayın. Hanımlarınızı yüksek mevkilere, *lâ tünzilûhünne'l-ğurafe*, evlerin yüksek yerleri olur çardaklar. Ne diyoruz şimdi buna? Balkon deniyor. Bir de teras diyoruz galiba. O teraslara falan da çıkarmayın. Niçin? E etraftaki evlerden dolayı oraları açık görünür, etrafları açık olduğu için görünürler. Şimdi bizim onları görünmeye lüzum yok. Zaten herkes meydanda da. Şimdi Efendimiz'in sözü meydan, sözüne tatbik.

Şimdi bugün herkes, Allah Allah, Allah affet, affetsin bizi.

Ve lâ tüal-limûhünne'l-kitâbete. Bunlara siz yazmak da öğretmeyiniz. Yazı yazmasını da onlara öğretmeyiniz. Niçin? Çok oyunlar yapıyor o yazı. Çok oyunlar yapıyor o yazı. İşte mektup yollar, şunu yapar, bunu yapar. Sen

evden çıkartmasan da olanlar olur yine. Bu ilk devrin müslümanlığının, ilk devrin müslümanlarının yapacağı şeyler bu devrin müslümanlarına göre değil. O zamanki devrin müslümanları.

Ya'nî en-nisâe. Şimdi orada hünne tabiri kadına ait idi ama zamir burada onu belki anlamamışlardır diyerekten. *En-nisâe.* Kadını dedi. Yani onları çıkarmayasınız yüksek yerlere ve onlara öğretmeyiniz yazı ilmini. Ya ne öğretelim?

Ve allimûhünne'l-meğzile. Yahut *-miğzel-*. Onlara ip örmesini öğretin. Evde iplerini yünlerden yünlerden iplikler örsünler. Ve işte yapacaklarını yapsınlar. Dikişin bir nevi. Daha.

Ve surate'n-nûri. Bir de Kur'an'ın hafızı yapmaya çalışmayın onları. Sure-i Nûr yeter onlara. Sure-i Nûr bir sure. Çünkü orada kadının nasıl gezilmesini nasıl olmasını tarif eden âyetler var. O âyetlerden kadın dersini alır, Sure-i Nûr'u öğret onlara da. Ordan kadın kendisinin nasıl mahrem olduğunu bilsin de ona göre hareket etsin, onu öğret. Hafız olur da ev ev, cami cami dolaşıp da mevlit okuyacak da para kazanacak, böyle değil. Allah muhafaza etsin. Bakınız şimdi.

لَا تَنْقُضِ الدُّنْيَا حَتَّى يَخْرُجَ شَيَاطِينُ مِنَ الْبَحْرِ يُعَلِّمُونَ النَّاسَ الْقُرْآنَ

Lâ tenkadî'dünyâ hattâ yehruce şeyâtînü mine'l-bahri, yüallimûne'n-nâse'l-kur'âne.

Lâ tenkadî'dünyâ. Dünyanın ömrü bitmez. *Hattâ yehruce şeyâtînü mine'l-bahri.* Denizden bir takım şeytanlar çıkar. Denizden bir takım şeytanlar çıkmadıkça dünya bitmez. Bir gün gelecek, denizden şeytanlar fırlayacak. Çıkacak, kaynayacak. Ona istersen mikrop de istersen ne dersen de. Bak şimdi o şeytan çıkacak.

Yüallimûne'n-nâse'l-kur'âne. Şeytanlar Kur'an öğretecek sana. Bu ne demek acaba?

Bizim Mazhar Bey geçen gün bize bir mesele anlattı. Okudukları vakitte bizzat kendisi hocası. Pek meth etti. Bayılırdık dedi. Evliya gibi adamdı dedi. Sonra şeytana pabuç giydirmiş adam. Sonra şeytana pabuç giydirir hale düşmüş. Böyle sarıkla, cübbeyle hocalık olsa ne mutlu. Çarşıda bez kalmaz. Bak *yüallimûne'n-nâse'l-kur'âne.* Kur'an öğretiyor *vel e-hadîs,* hadîste öğretiyor. Artık kıyamet kopacak işte. Ravaihu Ebû Nuaym an Ebû Hüreyre... Yekûlu

Hazret-i Hâlid, hâzâ sahîhun. Hazret-i Hâlid de bu hadîse sahihtir demiş.

Allah, Allah affetsin günahlarımızı. Hakiki Müslümanlar zümresine kabul etsin. Ekseriyetle duamız da diyoruz. Ya Rabbi! Bizi sevdiğin ve razı olduğun kulların arasına kabul et. Orada razı olduğun, Allah'ın razı olduğu kuldan olamazsak boş boş boş.

لَا تَنْزِلُ الرَّحْمَةَ عَلَى قَوْمٍ بَيْنَهُمْ قَاطِعُ الرَّحِمِ

Lâ tenzilü'r-rahmetü alâ kavmin beynehüm kâtıu'r-rahimi.

Lâ tenzilü'r-rahmetü. Rahmet-i İlahi nazil olmaz. Rahmet-i İlahi nazil olmaz. *Alâ kavmin.* Bir kavmin üzerine ki, *beynehüm kâtıu'r-rahimi.* Onların arasında rahmi, rahim, sıla-i rahim yapmayan, anasına, babasına, dayısına, amcasına, halasına, teyzesine görüşmeyen, gitmeyen, gelmeyen, *kâtıu'r-rahmi.* diyorlar bunlara. Bunlar varsa, o kavmin, o cemaatin üzerine rahmet de yağmaz. Bir tanecik var içerisinde mesela, öyle bir cemaatin içerisinde. Allah'tan rahmet istiyoruz. Fakat o *kâtıu'r-rahimi* dolayısıyla Cenâb-ı Hak rahmet vermiyor. Gerek gönüllere, gerek yerlere.

لَا تُوسَّعُ الْمَجَالِسُ إِلَّا لِثَلَاثَةٍ: لِذِي سِنَّ لِسِنِّهِ وَلِذِي
عِلْمٍ لِعِلْمِهِ وَلِذِي سُلْطَانٍ لِسُلْطَانِهِ

*Lâ tüvesseu'l-mecâlisü illâ li selâsetin:
lizî sinnin li sinnihî, ve lizî ilmin li ilmihî, ve
lizî sültânin li sültânihî.*

Lâ tüvesseu'l-mecâlisü illâ li selâsetin.
Şimdi oturuyoruz. Otururken birisi gelir me-
sela. Onlara yer vermek isteriz. Bu ancak üç
kişi için yer verilir. Birisi, *lizî sinnin li sinnihî*
Çok yaşlı bir adam gelmiş, ihtiyar. Bunun
ayakta durması, mesela tramvayda gidiyoruz,
otobüste gidiyoruz.E herkes oturmuş bir yere.
Fakat biz, tabi genci de gelir, ihtiyarı da gelir,
sonradan giriyorlar içeriye. Bir yaşlı adam gel-
miş, sen ben oturayım koltukta da o yaşlı
ayakta beklesin, dursun. Nerede olursa olsun.
Buna daha kalkıp yer vermek lazım,bir.

Lizî sinnin li sinnihî, ve lizî ilmin li ilmihî.
Bir de âlim adam. Yaşlı değil ama ilmi var. Ona
da kalkacağız, ona da buyurun diyeceğiz, iki.

Ve lizî sültânin li sültânihî. Bir de idareci
adam. Validir, kaymakamdır, bakandır, başba-
kandır. Oda gelmiş, ona da buyurun diyerekten
bir yer göstermek vazifemizdir.

لَا حَسَدَ إِلَّا فِي اثْنَتَيْنِ: رَجُلٍ آتَاهُ اللَّهُ مَالًا فَسَلَّطَهُ
عَلَى هَلَكَتِهِ فِي الْحَقِّ؛ وَرَجُلٍ آتَاهُ اللَّهُ الْحِكْمَةَ فَهُوَ
يَقْضِي بِهَا وَيُعَلِّمُهَا

Lâ hasede illâ fi's-neteyni: Racülin âtâhüllâhü mâlen, fe selletahû alâ heleketihî fi'l-hakki; ve racülin âtâhüllâhü'l-hikmete, fe hüve yekzî bihâ ve yüallimühâ.

Lâ hasede illâ fi's-neteyni. Haset caiz değildir. Ama iki yerde caizdir. Haset, çekeme-mezlik yani.

Caiz değil. Ancak iki yerde.

Birisi. *Racülin âtâhüllâhü mâlen, fe selletahû alâ heleketihî.* Allah para vermiş çok. Serveti var.

Ama boyuna hayırlara harcıyor. Ya Rabbi! Keşke bana da böyle bir para verseydin de ben de böyle harcasaydım diye ister. Buna haset de demiyorlar da gıpta diyorlar. Bu hasede de girmez yani. Onun elinden al da ver demek değil. Haset onun elinden al, o yapmasın da ben yapayım manasına gelir. Bu öyle değil.

Ona verdiğin gibi bana da ver Ya Rabbi.

Ben de böyle paraları sağıma soluma dağıtayım, hayırlar yapayım.

Ve racülin âtâhüllâhü'l-hikmete. Bir de Allahu Teâlâ ona hikmet vermiş, ilim vermiş. Bu da *fe hüve yekzî bihâ ve yüallimühâ.*

İlmiyle âmil olup hükmediyor ve onu bilmeyenlere de öğretiyor. Bu öğrettiğinden dolayı böyle bir ilimde benim olsaydı da ben de birçok insanlara bilgi verseydim deyip istemek caizdir demişler.

لَا رِضَاعَ بَعْدَ الْفِصَالِ وَلَا وِصَالَ
وَلَا يُتَمَّ بَعْدَ الْحُلْمِ وَلَا صَمْتُ يَوْمٍ إِلَى اللَّيْلِ وَلَا
طَلَّاقَ قَبْلَ النِّكَاحِ

Lâ razâa ba'de'l-fisâli ve lâ visâle, ve lâ yûtme ba'de'l-hulmi, ve lâ samte yevmin ile'l-leyli, ve lâ talâka kable'n-nikâhi.

Lâ razâa ba'de'l-fisâli.

Süt annelik. Şimdi o bir süt mühim bir meseledir. Bu mesele bugün pek nazikleşmiştir.

Onun için belki şehirlerde yapmazlar ama köylerde bu belki çok yapılır.

Süt çocukları birbirlerine emzirirler. O anne emzirir, o onun çocuğunu emzirir, o onun çocuğuna emzirir.

Bir sürü süt kardeşlik olur. Sonra bunun atından da çıkılmaz.

Mehmet Zahid KOTKU

1975.04.06

İskenderpaşa Camii

[Bütün Mehmed Zahid KOTKU/ Hadis Derslerine PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

